

# Rechtskundig Weekblad

REDACTIE : Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement : 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER : Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer : 3185.22

|                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| INHOUD:                                                                                                                                                                                                                      | 51                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 52                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Mr. P. M. ORBAN. — De Vlaamsche Taal als voertaal voor onze Burgerlijke en Handelsrechtbanken. — Naar aanleiding van een incident.                                                                                           | der bestuurlijke macht — om het even; — de Gerechtsambtenaren — Magistraten — zooals die der gewone openbare besturen staan in dienst van het Volk en eens dat ze vrijelijk hun ambt hebben verkozen zijn ze ook verondersteld, aan hunne, als enkeling toegekende grondwettelijke vrijheden, stilzwijgenderwijze te hebben verzaakt, in de mate dat de niet gereduceerde uitoefening ervan, de grondwettelijke vrijheden der rechtsonderhoorigen zou krenken. | » ceux-ci Flamands, s'exprimant constitutionnellement dans leur langue, le Magistrat doit les y suivre; et ne peut, renversant les rôles, prétendre plier à sa propre fantaisie les justiciables ou leurs conseils, sous prétexte d'autorité et d'égards ». |
| RECHTSPRAAK.                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Beroepshof Brussel. — Kamer van Inbeschuldigingstelling. — 28 Augustus 1931. — Bevel van aanhouding. — Opdracht aan onderzoeksrechter. — Bevel van aanhouding uitgevaardigd door de Kamer van Inbeschuldigingstelling zelve. | Werkrechtereraad van beroep Antwerpen. — 28 September 1931. — Verjaring in het internationaal privaatrecht. Handelsrechtb. van St-Niklaas. — 29 September 1931. — Faillissement - Verkoop met eigendomsvoorbehoud is geldig. Burg. Rechtb. Antwerpen. — 1° Kamer - 27 Juli 1930. — Belgisch-Nederlandsch Verdrag - Verknochtheid - Onopzettelijk misdrijf - Oorzaak.                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Burgerl. Rechtb. Audenaerde. — 11 Februari 1931. — Ouderlijke verdeling - Pleegvormen - Geldigheid als verkoop - Onderscheid tusschen meerderjarigen en minderjarigen ten aanzien der geldigheid - Inkorting.                | BIBLIOGRAPHIE. — H. De Page: A propos du gouvernement des juges. (R. V.) NECROLOGIE. — Marcel Planiol (R. V. d. P.) BALIELEVEN.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                             |

## De Vlaamsche Taal als Voertaal voor onze Burgerlijke en Handelsrechtbanken

### Naar aanleiding van een Incident

« Si l'on ne profite pas d'une si belle occasion pour railler, c'est qu'il y a dans les têtes des choses bien sérieuses ».

Charles X à d'Haussez, Juni 1830.

Het incident dat zich onlangs voorgedaan heeft voor de Handelsrechtbank van St-Nicolaas heeft een wijle de gemoeden in opschudding gebracht in het Vlaamsche Land.

Er werd in de Vlaamsche en ook in de Vlaamsch-vijandige pers veel over « gepolemiseerd » en menig verkeerde voorstelling ervan werd aan de lezers beiderzijds kwistig opgedischt.

Polemiek al was het dan ook taalpolemiek past niet al te zeer in het kader van het « Rechtskundig Weekblad » en het ligt dus ook niet in onze bedoeling hieraan noch openlijk noch op bedekte wijze te doen.

We wenschen eene Rechtskwestie te onderzoeken die voor de vervlaamsching van ons Rechterlijk leven in den tegenwoordigen staat onzer wetgeving — rebus sic stantibus — zeker niet van belang is ontbloomt.

Men gelieve echter uit de overwegingen die volgen geenszins af te leiden dat eene gezonde interpretatie onzer grondwettelijke beginselen zooals we ze hier zeer bescheiden voorstellen, naar ons oordeel voldoende zou zijn om de taaltoestanden in het Gerecht bevredigend op te lossen. Wij deelen integendeel de meening dat we in de Vlaamsche gewesten alleen door wetsdwang tot volledige vrijheid van het Vlaamsch taalgebruik en tot ontplooiing eener Vlaamsche rechtscultuur zullen geraken. Het ligt buiten ons opzet op deze eenigszins paradoxale stelling voor het oogenblik verder in te gaan.

\*\*\*

De vraag die voor de Handelsrechtbank van St-Nicolaas werd gesteld, is, wanneer men ze van alle vormelijkheid ontbloomt, de volgende: Kan de Voorzitter eener Burgerlijke of Handelsrechtbank, bij ontstentenis aan bepaalde wettelijke regeling, in het Vlaamsche Land, gedwongen worden als voertaal der zittingen, en inzonderheid

in de gesprekken die tusschen hem en de rechtsonderhoorigen of hunnen raadsman ontstaan b.v. ter gelegenheid der regeling van den rol, de taal te gebruiken die door de rechtsonderhoorigen of hunnen raadsman wordt gebruikt en aldus stilzwijgenderwijze of uitdrukkelijk door hen wordt verkozen ?

« In casu » werd door den Heer Voorzitter de volgende redeneering gehouden: « Die dingen zijn voor onze Rechtbank sinds overoude tijden altijd in 't Fransch gebeurd; het gebruik der talen is in Burgerlijke en Handelszaken niet gebiedend door de wet geregeld — het staat mij dus vrij Fransch te spreken waar der rechtsonderhoorige of zijn raadsman vrij verkiest de Vlaamsche taal te gebruiken ».

Deze redeneering — en dit alleen wenschen wij hier te betoogen — is niet overeen te brengen met de constitutioneele beginselen onzer Staatsorganisatie.

\*\*\*

België is eene vertegenwoordigende grondwettelijke monarchie.

De georganiseerde Staatsmachten vertegenwoordigen het Belgische volk en houden alleen hunne macht door het volk. Dit begrip — hoe elementair het ook moge voorkomen — dient tot grondslag aan al onze publiek instellingen en naar dit begrip moet men immer terug wanneer men naar oplossingen zoekt die niet « in terminis » noch door onze Grondwet noch door de positieve wetgeving worden voorzien.

Hierbij dient er dan nog rekening te worden gehouden — dat in de hedendaagsche ontwikkeling van de publiekrechtelijke theoriën, de Staatssouvereiniteit en hare organen niet meer als machten op zich zelf, waaraan alles moet worden ondergeschikt — maar als ambtelijke waarnemingen van het algemeen belang moeten worden beschouwd. Heel de Staatsleer van Duguit is van dit beginsel doordrongen.

Of men nu met de traditioneele indeeling der drie staatsmachten — of met de wellicht juistere en jongere voorstelling van Hauriou akkoord gaat waar hij beweert dat de rechterlijke macht niet eene macht op zich zelf is maar een onderdeel

der bestuurlijke macht — om het even; — de Gerechtsambtenaren — Magistraten — zooals die der gewone openbare besturen staan in dienst van het Volk en eens dat ze vrijelijk hun ambt hebben verkozen zijn ze ook verondersteld, aan hunne, als enkeling toegekende grondwettelijke vrijheden, stilzwijgenderwijze te hebben verzaakt, in de mate dat de niet gereduceerde uitoefening ervan, de grondwettelijke vrijheden der rechtsonderhoorigen zou krenken.

Het is deze leer, die als een uitvloeisel is der gezonde rede welke door de meeste onzer Belgische rechtsschrijvers, die het probleem van het taalgebruik voor onze Rechtbanken hebben onderzocht, wordt gehuldigd (zie Pand. Belges v° Langues légalement usitées en Belgique n°s 38-39 en 67).

Aan deze beginselen heeft ook bij de afwikkeling van het hoogervermeld incident, de heer Léon Hennebicq, voorzitter van het Verbond der Belgische advocaten, niet gearzeld den steun te verleen en zijner befaamde Rechtskennis en het gezag van het hooger ambt dat hij door het vertrouwen der Belgische Balie, met zooveel luister, bekleedt.

Meester Hennebicq schrijft letterlijk: « Le Magistrat ne peut perdre de vue » que, de même que les fonctionnaires de » l'ordre administratif, son office existe » pour le service des justiciables; que

## RECHTSPRAAK

### HOF VAN BEROEP VAN BRUSSEL KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING

28 AUGUSTUS 1931

Voorzitter: M. Convent  
Raadsheeren: MM. Istas en Van Nerom  
Openbaar Ministerie: M. Janssens de Bisthoven

### BEVEL VAN AANHOUDING DOOR DE KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING AAN DEN ONDERZOEKSRECHTER OPGELEGD.

De Kamer van Inbeschuldigingstelling, recht doende op het beroep van het O. M., mag de beslissing van den Onderzoeksrechter wijzigen, en de aanhouding bevelen.  
(Zie verder de nota onder het tweede vonnis).

O. M. t/ Z...

Gezien het bevel gegeven door den Heer onderzoeksrechter bij de Rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen den 14n Augustus 1931, inzake van:

Z..., Marie

Gehoord het verslag gedaan aan de Kamer van Inbeschuldigingstelling door Mijnheer Janssens de Bisthoven, Substituut van den Prokureur Generaal en gezien zijn geschreven en ondertekend aanzoek alsook al de stukken van het proces met het bovengezegt bevel overgemaakt, alles ter tafel gelegd, het bovengezegt aanzoek luidende als volgt:

De Prokureur Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel;

» ceux-ci Flamands, s'exprimant constitutionnellement dans leur langue, le Magistrat doit les y suivre; et ne peut, renversant les rôles, prétendre plier à sa propre fantaisie les justiciables ou leurs conseils, sous prétexte d'autorité et d'égards ».

\*\*\*

Dit incident is ten slotte komen bewijzen dat ook in de huidige staat der wetgeving op het taalgebruik, bij de gezondmaking der toestanden voor onze Rechtbanken in Vlaamsch België, ons eigen initiatief, ons eigen willen, eerst met voorkomendheid voorgedragen, en als 't moet, krachtadig doorgedreven, in ruime mate medehelpen kan.

Exempla trahunt...

Het moge dan ook als een wekroep hebben weerklonken door heel het Vlaamsche Land... omdat hier niets anders werd verdedigd dan ons heiligste... ons Grondwettelijk Recht.

P. M. ORBAN,  
Stafhouder der Balie  
van Dendermonde.

Het aanstaande nummer van het "RECHTSKUNDIG WEEKBLAD" zal verschijnen met een bijblad en gedrukt worden op 6 bladzijden.

Dat overigens deze aanhaling van de verdachte niet volstaat om de afwijzing van de vordering van den heer Prokureur des Konings door den heer onderzoeksrechter te rechtvaardigen;

Gezien art. 1 van de wet van 20 April 1874;

Vordert het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling het beroep te ontvangen, het bevel waarvan beroep te niet te doen, verbeterende en beslissende met eenparigheid, te bevelen dat S..., Marie, hierboven bepaald, aangehouden zal worden en opgesloten in het arresthuis te Antwerpen, onder de betichting van banbreuk van uitdrijving (art. 6 der wet van 12 Februari 1897);

De zaak naar den Heer Onderzoeksrechter te Antwerpen te verzenden om te handelen als naar rechten;

Brussel, den 21 Oogst 1931.

Voor den Prokureur Generaal,

(get.) JANSSENS de BISTHOVEN.

Aangezien de betichte niet verschijnt;

Gezien de wetsbepalingen van het strafvorderingswetboek nopens de inbeschuldigingstellingen, en beslissende gelijkvormiglijk, het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling, na beraadslaging, geeft akte aan het Openbaar Ministerie van zijn aanzoek, en voor de beweegredenen er in aangehaald, vernietigd het bevel uitgevaardigd den 14 Augustus 1931, door den heer onderzoeksrechter bij de Rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen, zeggende dat er geen redenen bestaan om de aanhouding te bevelen van Z..., Marie en verbeterende en beslissende met eenparigheid van stemmen, beveelt dat Z... Marie, aangehouden zal worden en opgesloten in het arresthuis te Antwerpen, onder de betichting van banbreuk van uitdrijving (art. 6 der wet van 2 Februari 1897) verzendt de zaak naar den heer onderzoeksrechter te Antwerpen om te handelen als naar rechten.

#### HOF VAN BEROEP VAN BRUSSEL KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING

Voorzitter: M. Simons

Raadsheren: MM. Godenir en de Potter

Openbaar Ministerie: M. Van Durme

#### BEVEL VAN AANHOUDING IN BEROEP GEGEVEN DOOR DE KAMER VAN INBESCHULDIGINGSTELLING.

De Kamer in Inbeschuldigingstelling, recht doende op het beroep van het O. M., tegen eene met reden omkleede weigering tot het uitvaardigen van een aanhoudingsbevel mag deze hervormen en zelf dit aanhoudingsbevel afleveren. (Zie de nota).

O. M. t/ B...

Gezien het bevel gegeven door den onderzoeksrechter der Rechtbank van Eersten Aanleg van Antwerpen, in dato van 11 September 1931, in zake:

B..., Johan, zeeman, geboren te Riga (Lethonië), den 23 Oktober 1905, zonder gekende woonst in België, vreemdeling;

Gehoord het verslag gedaan aan de Kamer van Inbeschuldigingstelling, door Mijnheer Van Durme, Substituut van den heer Procureur Generaal, en gezien zijn geschreven en ondertekend aanzoek alsook al de stukken van het proces met het bovengezeggd bevel overgemaakt, alles ter tafel gelegd, het bovengezeggd aanzoek luidende als volgt:

De prokureur Generaal bij het Beroepshof te Brussel;

Gezien de stukken van het onderzoek ten laste van B... Johan, zeeman, geboren te Riga (Lethonië) den 23 Oktober 1905, zonder gekende woonst in België, vreemdeling;

Verdacht van zich te Antwerpen den 10 September 1931, plichtig te hebben gemaakt aan banbreuk van uitdrijving;

Gezien de vordering van den heer Prokureur des Konings te Antwerpen in date 11 September 1931, strekkende tot onderzoek der zaak, en verlenen van een bevel tot aanhouding ten laste van den verdachte;

Gezien de beschikking uitgevaardigd door den onderzoeksrechter den 11 September 1931, zeggende dat er geene redenen bestaan om de aanhouding van den verdachte te bevelen;

Gezien het beroep tegen gezegde beschikking ingesteld door den heer Prokureur des Konings in date 12 September 1931;

Aangezien het vast staat dat verdachte geen gekend verblijf in België heeft;

Dat bij Koninklijk Besluit van 29 Maart 1926, hem gelast werd het Rijk te verlaten en hem verboden werd er in 't vervolg weder te keeren;

Dat, na uitvoering van dien maatregel, verdachte in het land is teruggekomen, en aangetroffen werd te Antwerpen op 10 September 1931;

Aangezien in die voorwaarden, de vordering van den heer Prokureur des Konings, strekkende tot het uitvaardigen van een bevel tot aanhouding wettig en gegrond was, dat gezien de bijzondere omstandigheden der zaak, namelijk het verleden van den verdachte, dit bevel zich opdringt;

Aangezien om zijne beschikking te staven de heer onderzoeksrechter zich steunt op de verklaringen van den verdachte, volgens dewelke deze laatste, na het land verlaten te hebben, door de vreemde politie terug over de grens zou gezet geweest zijn;

Aangezien die verklaringen als uiterst verdacht voorkomen, daar zij tegenstrijdige beweringen behelzen;

Aangezien overigens de heer onderzoeksrechter niet het minste heeft bewerkstelligd om die verklaringen na te gaan;

Om deze redenen:

Verzoekt dat het aan het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling behage;

Het beroep van den heer Prokureur des Konings te ontvangen, de beschikking waartegen beroep te vernietigen, de zaak aan zich te trekken, en beslissende met eenparige stemmen, te zeggen dat een bevel tot aanhouding ten laste van verdachte voornoemd zich opdringt, opdracht te geven aan een harer leden, zulk bevel af te leveren en het onderzoek te volledigen.

Brussel, den 15 September 1931.

Voor den Prokureur Generaal,

(get.) VAN DURME.

Gezien de wetsbepalingen van het strafvorderingswetboek nopens de inbeschuldigingstellingen, en beslissende gelijkvormiglijk, het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling, na beraadslaging, geeft akte aan het Openbaar Ministerie van zijn aanzoek;

De beweegredenen van het Openbaar Ministerie aannemende voor zooveel zij tot de vernietiging van het bevel strekken;

Aangezien inderdaad de voorwaarden tot aflevering van een aanhoudingsbevel ter zake vereenigd zijn;

Dat verdachte geen vast verblijf in België heeft en dat het feit van aard is om een gevangenzitting van ten minste drie maanden mede te brengen.

Het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling,

Gezien artikel 1 der wet van 20 April 1874,

Beslissende bij eenparigheid van stemmen;

Aanvaard het beroep van het Openbaar Ministerie en er over rechtdoende vernietigt het bevel waarvan beroep;

Beveelt dat verdachte B... zal aangehouden worden.

NOTA. — De twee arresten hierboven aangegeven behelzen ten slotte drie oplossingen aan eene en dezelfde juridische moeilijkheid.

De prokureur des Konings te Antwerpen had den Heer Onderzoeksrechter gevorderd een beklaagde aan te houden. De Heer Onderzoeksrechter nochtans meent dat een dergelijke maatregel niet gewettigd is. Hij is niet gehouden zonder meer den wensch van het Openbaar Ministerie in te volgen. En hij verwierp dan ook dien eisch bij een gemotiveerd bevelschrift.

Een dergelijk bevelschrift is vatbaar voor hooger beroep, dat de zaak aanhangig maakt voor het Hof van Beroep, Kamer in Inbeschuldigingstelling.

De vraag is nu de volgende: Indien de rechter in tweeden aanleg van menig verschil met den onderzoeksrechter, op welke wijze moet dan de eerste beslissing gewijzigd worden?

Het arrest van 16 September 1931 geeft aan deze vraag — dit is ten minste onze mening — de minst gelukkige oplossing. Inderdaad bij dit arrest wordt aan den onderzoeksrechter bevel gegeven den beklaagde aan te houden.

Eene dergelijke beslissing schijnt ons geheel in strijd met de algemeene beginselen van ons Wetboek van Strafvordering. Het is inderdaad niet toegelaten aan een hooger rechtsprekend College eenen rechter van eene lagere rechtbank bevelen te geven. Een rechter moet in de eerste plaats volgens zijn innige overtuiging en volgens zijn geweten oordeelen. Het is niet duldbaar dat op hem invloeden zouden worden uitgeoefend die voor doel zouden hebben zijn beslissing te wijzigen.

Al deze regelen gelden voor den onderzoeksrechter die, zelfs gedurende het vooronderzoek een rechter is en blijft.

De tweede en meest juridische oplossing vinden wij in de vordering van den Heer Van Durme, substituut van de Prokureur generaal, welke het arrest van 16 September 1931 voorafgaat. In deze vordering verzoekt de achtbare ambtenaar van het Openbaar Ministerie het Hof van Beroep gebruik te maken van het evocatierecht voorzien door het art. 235 van het Wetboek van Strafvordering. Hij vraagt tevens dat een raadshere onderzoeker zou worden aangesteld om de gevorderde aanhouding te bevelen (cfr. art. 236 en 237 van het Wetboek van Strafvordering).

Het arrest van 26 Oogst 1931 geeft eene meer praktische oplossing. In dezelfde omstandigheden trekt het Hof de zaak aan zich, velt zelf het aanhoudingsbevel en verzendt daarna de zaak naar

den onderzoeksrechter om te handelen als naar rechten.

Doch deze beslissing schijnt ons strijdig met de bepalingen van art. 236 S.R.P.I. dat de macht van den onderzoeksrechter aan een Raadsheer onderzoeker opdraagt. En het is ontegensprekelijk dat alleen de onderzoeksrechter de macht heeft om een bevel van aanhouding uit te vaardigen. Trouwens art 237 geeft aan den Raadsheer onderzoeker het recht om een aanhoudingsbevel uit te vaardigen.

Het zou voorzeker belangwekkend zijn te weten welke oplossing door het Hof van Verbreking als de juiste zou worden aangezien.

(cfr. Braas: Traité élémentaire d'instruction criminelle: blz. 159. Le Poitevin: Code d'Instruction Criminelle art. 236, n° 1 et 5, Faustin Hélie, V, n° 2140).

F. C.

#### BURGERLIJKE RECHTBANK VAN AUDENAERDE

11 FEBRUARI 1931

Voorzitter: M. Gottigny

Rechters: MM. Calewaert en Van Wetter

OUDERLIJKE VERDEELING — PLEEGVORMEN — GELDIGHEID ALS VERKOOP — ONDERSCHIED TUSSEN MEERDERJARIGEN EN MINDERJARIGEN TEN AANZIEN DER GELDIGHEID — INKORTING — VERDEELING IN NATURA — AANSTELLEN VAN SCHATTERS.

I. Een akte van ouderlijke verdeling die als dusdanig ongeldig moet verklaard worden bij gebrek aan de pleegvormen voorzien door artikel 1076 van het B. W. geldt nochtans als verkoopakte en heeft bindende kracht tegenover de meerderjarige arfgenen, die deze akte hebben goedgekeurd en ondertekend.

II. Deze akte is integendeel niet bindend tegenover de minderjarige arfgenen van den decujus en deze hebben het recht de inkorting te vragen voor zoover de door den decujus afgestane goederen het beschikbaar gedeelte zijner nalatenschap overtreffen.

III. De minderjarige arfgenen mogen de inkorting eischen in waarde en niet in natura of goederen.

Van Wezemaal t/ Van Wezemaal en Robbyns

De Rechtbank;

Gehoord partijen; gezien de stukken; herzien het vonnis in dato 5 September 1930 in deze zaak uitgesproken;

Overwegende dat, bij overeenkomst van 13 Januari 1925, geboekt te Herzele den 18 April 1930 Maria Theresia Van Neck en hare kinderen en kleinkinderen aan hunne wederzijdsche dochter, zuster en tante, Irma Rosalia Van Wezemaal afgestaan hebben den naakten eigendom van een burgershuis met afhankelijkheden en de zich daarin bevindende meubelen, «mits» behoud en afstand van vruchtgebruik » over gansch deze goederen aan de moeder der medeverkoopster », en mits eenen bepaalden, door koopster van gezegden naakten eigendom, na overlijden der moeder, te betalen koopprijs;

Overwegende dat die akte niet als ouderlijke verdeling kan aanzien worden, bij gebrek aan de pleegvormen door artikel 1076 van het burgerlijk wetboek voorgeschreven;

Dat gemelde akte, nachtans, als verkoop, en als regeling hunner wederzijdsche rechten voor zooveel bedoelde goederen van de nalatenschap huns echtgenoots en vaders Severinus Van Wezemaal afhangen, geldig en bindend is, ten aanzien der meerderjarige kinderen, de mede-erfgenen van Irma Rosalia, die de akten hebben goedgekeurd en ondertekend; (art. 918, 2de deel B. W. Cfr. Beltjens, Code Civil, art. 1076 N° 2, 10, 10bis, 12, 22bis, 22ter, Lauren XV N° 15).

Dat die akte integendeel niet bindend is, jegens de minderjarige kleinkinderen der decujus, dat deze laatste het recht hebben de inkorting te vragen, niet in goederen, wel echter in waarde, voor zooveel de door de decujus verkochte goederen het beschikbaar gedeelte harer nalatenschap zouden overtreffen; (art. 918 B. W.) Laurent XII N° 131, 128, 129; Brussel 7-1-1860. Belg. Judic. 1860, 648; Brussel 27 April 1865. Pas. 1865, 11, 164. Belg. Judic. 1865, 773; Beltjens Code Civil artikel 918 N° 21-23; Maton, Revue pratique 1886, p. 425;

Overwegende dat, indien men, met een deel der rechtsleer en der rechtspraak de kwestieuzer akte van 13 Januari 1925 als eene ouderlijke verdeling, onder vorm van afstand of verkoop gedaan, kan aanzien, dan blijft gezegde akte geldig en bindend voor de meerderjarige arfgenen die den afstand hebben goedgekeurd en ondertekend, mits inbrenging door koopster eener bepaalde som; wijl, anderszins, voor de minderjarigen, die den afstand niet wettelijk hebben goedgekeurd, de akte nochtans geldig blijft als ouderlijke verdeling; dat de minderjarige arfgenen, kleinkinderen der decujus, in dit geval, ook de gebeurlijke inkorting in waarde, en niet in natura of goederen, mogen eischen;

Gezien artikel 866 van 't burgerlijk wetboek; en overwegende dat de genoemde kleinkinderen slechts voor 1/7 van de drijfvierte der waarde der afgestane goederen gerechtigd zijn, terwijl verweerster Irma Rosalia Van Wezemaal, voor al het overige 't zij 1/4, meer de 6/7 van de overige 3/4 der waarde, is gerechtigd; (Cfr. Laurent XV, Nrs 60 en volg. 63, enz. Beltjens Code Civil art. 1076 N° 22bis, 51bis, 62bis, 40, 40bis, 41).

Overwegende dat vooraleer ten gronde te beslissen, hierna vermelde onderzoeksmaatregel dient te worden toegepast.

Om deze redenen alle tegenstrijdige besluiten als ongegrond verwerpende, vooraleer ten gronde te beslissen;

Gelet op artikel 305 wetboek van burgerlijke rechtsvordering;

Beveelt aan partijen deskundigen te benoemen binnen de drië dagen te rekenen der beteekening van het tegenwoordig vonnis; zoo niet zegt dat de heeren Notarissen Scheerlinck te Haeltert, Vanden Bossche te Herzele en Van Themsche te Denderleeuw, na den vereischten eed als deskundigen te hebben afgelegd in handen van den heer Voorzitter dezer Rechtbank of van den Magistraat die hem zal vervangen, de hiernabeschreven goederen zullen zien en onderzoeken, in bijwezen van partijen, of deze behoorlijk geroepen, en deskundig bericht zullen uitbrengen nopens:

1) schatting der waarde van de nalatenschap van Severinus Van Wezemaal ten dage van zijn overlijden;

2) schatting der waarde van de nalatenschap van Maria Theresia Van Neck ten dage van haar overlijden, met in acht-neming van alle regelmatige inventarissen welke door partijen zouden vóórgebracht worden;

3) schatting der roerende en onroerende goederen geschonken door den vader en grootvader van partijen, Severinus Van Wezemaal, aan Irma Van Wezemaal, bij vooruitgift, buiten paart en vrij van inbreng, bij testament in dato 23 Juli 1919, verleden vóór Meester Scheerlinck, voornoemd; dit, volgens hunnen omvang beschreven in het testament van 23 Juli 1919, en hunne waarde ten dage van het overlijden van den vader den 20 April 1924;

4) schatting der roerende en onroerende goederen door de moeder en kinderen bij voormelde akte van 13 Januari 1925 aan Irma Van Wezemaal afgestaan, volgens hunnen omvang beschreven in gezegde akten, en hunne waarde ten dage van het overlijden der moeder, 12 Maart 1929;

Deze goederen bestaande uit:

1) Een burgershuis met stallen, koer, schuur en aanhoorigheden te Erembodegem «Terjoden» aan den Geeraardsbergschen steenweg, sectie B, n° 1347b2 en 1347c2, met eene oppervlakte van vijftien aren dertig centiairen;

2) al de zich daarin bevindende huismeubelen.

Kosten voorbehouden.

#### WERKRECHTERSRAAD VAN BEROEP VAN ANTWERPEN

KAMER VOOR BEDIENDEN

28 SEPTEMBER 1931

Voorzitter: M. H. Van Oekel

Pleiters: Mters Rich. Van de Vorst en Lilar

#### DE VERJARING IN INTERNATIONAAL PRIVAAT-RECHT.

De verjaring moet worden beheerd door die wetgeving die de rechtsvordering zelf beheerd waarop de verjaring slaat.

Het is dus de wetgeving van het land waar de rechtsvordering wordt ingeleid die moet worden toegepast bij het beoordeelen der verjaring: «De verjaring volgt de wet van de rechtsvordering».

Fabo t/ Congomane

Gezien...

Aangezien de vordering er toe strekt, de oorspronkelijke verweerster te doen veroordeelen tot:

1) 12.000 frank ten titel van schadevergoeding voor ongewettigde verbreking van het dienstkontrakt tusschen haar en den oorspronkelijken aanlegger gesloten.

2) 6000 frank voor vervoerkosten van de terugreis van aanlegger naar Congo.

Aangezien de oorspronkelijke aanlegger, beroeper, op 7 December 1929 is ontslagen geworden uit zijne bediening bij de beroepene maatschappij, waar hij tegen 900 fr. per maand in dienst was, op hare burelen te Antwerpen.

Dat de aanlegger om zijne vraag tot het betalen van 12.000 fr. schadevergoeding voor deze ontslating, te verrechtvaardigen, beweert, dat hij met de beroepene in Congo een dienstkontraakt heeft afgesloten, waarbij hem een loon van 2000 fr. per maand werd toegekend; dat hij slechts tijdelijk op de burelen van Antwerpen was te werk gesteld om zich te bekwalen, maar dat zijn in Congo afgesloten dienstkontraakt is blijven voortloopen en in uitvoering daarvan, hij ook in Congo verder moest te werk gesteld worden door de beroepene.

Aangezien de beroepene maatschappij deze bewering van den aanlegger-beroep betwist, maar dat deze aanbiedt de waarachtigheid daarvan te bewijzen door alle middelen van recht, getuigen inbegrepen.

Maar aangezien de beroepene maatschappij daarenboven de verjaring inroept tegen de tegen haar gerichte vordering, bij toepassing van artikel 8 der wet van 1922 op het bediendenkontraakt, omdat de beroepere, doorgezonden op 7 December 1929 slechts meer dan een jaar nadien, zegge op 6 Februari 1931 de beroepene in verzoening heeft doen roepen voor den Werkrechttersraad van Antwerpen, en op 9 Februari 1931, zegge 16 maanden na het ontslagen van den beroepere, de tegenwoordige vordering heeft ingeleid bij regelmatige dagvaarding.

Aangezien de beroepere daartegen opwerpt dat, het door hem ingeroepen dienstkontraakt, in Congo afgesloten zijnde, althans naar hij beweert en aanbiedt te bewijzen — niet de Belgische maar de Congolesche wetgeving ook dient toegepast te worden, in het beoordeelen van de toe te passen verjaring, en dat gezegde Congolesche wet een dertigjarig termijn voorschrijft voor het intreden der verjaring van de tegenwoordige vordering, voor dewelke geene bijzondere verjarings-termijn is voorzien geworden. (Artikel 1647 van het Congolesch Wetboek).

Aangezien dus voorafgaandelijk en vóór alles dient onderzocht, of, in de veronderstelling dat het in betwisting zijnde dienstkontraakt in Congo is afgesloten geworden, de verjaring van de voor de Belgische Rechtbanken ingeleide vordering wordt beheerd, door, ofwel de in Congo, ofwel de in België geldende wetten op dat stuk.

Aangezien te dien aanzien de rechtsleer en rechtspraak zeer uiteenlopende stelsels aankleven:

de eenen de verjaring willende beheeren door de wet van de woonplaats van schuldeischer;

(Pothier, de la prescription. 251).

de anderen door de wet van de woonplaats van den schuldenaar;

(Labbé Cirey 1869, I, p. 49; Thiry, droit civ. T. IV. N° 597. En zekere Belgische rechtbanken: Com. Oostende, 8-3-1888. Jur. des Fl. p. 199; Luik 1-3-1817 Pas. bl. 334; Brussel 27-1-1844; Brussel 27-7-1826 Pas. bl. 238).

anderen nog door de wet van de plaats waar de betaling moest geschieden:

Brussel 18-4-1863. Pas. bl. 133; Com. Antwerpen 7-1-1903. Jur. Anv. 162; Brussel 31 Juli 1882. Jur. Anv. 116; Brussel 4-2-1893. Pas. bl. 188.

eindelijk eene vierde en vijfde strekking: de wet van de plaats waar de vordering werd ingeleid:

Brussel 9-12-1886 J. T. Bl. 1983; Trib. civ. de la Seine 28-11-1891; J. Clunet 1892. Bl. 712.

of de wet van de plaats van het afsluiten van het kontraakt:

Laurent. Avant-proj. du C. C. art. 26; Beltjens Dr. Com. I. 305. N° 15.

Aangezien de verjaring, in strijd met wat door Beltjens (droit comm. 305. n° 15) wordt aangevoerd, niet van den wezenlijken grond van het recht zelf deel uitmaakt, noch het recht, waartegen ze wordt ingeroepen, te niet doet, of uitdooft; maar veeleer door de wetgeving, in het algemeen openbaar belang van den Staat, van de rust en de goede orde, en ter vrijwaring van de vastheid en zekerheid der rechtsverhoudingen, als beschermende maatregel is uitgevaardigd, die zonder het recht van den schuldeischer te niet te doen, enkel dezee vordering voor de Rechtbank tot staan brengt, zooals dat ook bij zekere middelen en maatregelen van gewone rechtspleging kan het geval zijn. Dat het dus veeleer een maatregel is die de rechtsvordering en de wijze van indienen en het verder verloop derzelve regelt, omschrijft, en beperkt; en dat het dus redelijk en billijk schijnt aan die wetgeving die de vordering toekent en voor hare rechtbanken toelaat en regelt, ook bevoegdheid en rechtsmacht toe te kennen over de voorwaarden tot het erkennen der verjaring.

Dat het ook is juist omdat de kwijtscheldende of ontslagende verjaring eene verdediging is, eene uitzondering door de wet toegekend, tegen eene gestelde vordering, in een algemeen maatschappelijk belang, dat hare al of niet toepasselijkheid

heid niet mag afhangen van het inzicht der kontrakt-sluitende partijen, en er diensvolgens op dit inzicht van partijen geen beroep mag gedaan worden om te verwijzen, veeleer naar de ééne dan naar de andere wetgeving die door partijen zou zijn bedoeld.

Dat de verjaring hoofdzakelijk gericht is tegen de rechtsvordering, en van aard is om dezelve te beïnvloeden, dat zij o.a. voorwaarden bepaalt en omschrijft onder dewelke de rechtsvordering kan worden ingeleid en doorgedreven, en het dus ook redelijk is dat zij in alles de wetgeving volge die het lot der rechtsvordering zelf regelt.

(Cfr. Trib. civ. de la Seine. Supra; civ. Brux. 9-12-1886. Supra; Weyss. droit intern. privé II. bl. 344).

Aangezien, bij toepassing dezer rechtsregelen en beginselen, de verjaring uitgevaardigd door de Belgische wet van 1922 op het bediendenkontraakt dus terecht door de beroepene, tegen de ingeleide rechtsvordering wordt ingeroepen en dat het bestreden vonnis dient bekrachtigd te worden dienaangaande.

Om deze redenen:

De Werkrechttersraad van Beroep, Kamer voor Bedienden, alle verdere en tegenstrijdige beslitselen verwerpende, verklaart het beroep regelmatig in den vorm en ontvankelijk, en daarover recht doende verklaart het ongegrond, bekrachtigt het eerste vonnis en veroordeelt den beroepere tot de kosten.

## HANDELSRECHTBANK VAN St-NIKLAAS

29 SEPTEMBER 1931

Voorzitter: M. Henderickx  
Referendaris: M. L. Thuybaert  
Pleiters: Mters De Cleene en Orban

FAILLISSEMENT — VERKOOP MET EIGENDOMSVOORBEHOUD IS GELDIG.

De verkoopvoorwaarde die de eigendomsoverdracht schorst tot op het oogenblik der geheele afbetaling is geldig.

Daar het verkochte — doch niet betaalde — voorwerp, niet is overgegaan in het patrimonium van den gefailleerde, mag de verkoper dit voorwerp in geval van faillissement terug-eischen.

De Knecht t/ Faillissement Cogen en D'Hondt

Gezien de dagvaarding van 7 Februari 1931, geregistreerd;

Aangezien de vraag strekt « ten einde gedaagde zich te hooren verwijzen qq. zekere machien, waarover betwisting, aan de aanlegster terug over te laten; deze laatste, bovendien, eene schadevergoeding te hooren toekennen van fr. 10.151,33; diensvolgens, aan legster, voor genoemd bedrag, te zien opnemen in het bevoordeeld passief van de failliet; dit alles met veroordeeling van gedaagde tot de kosten »;

Aangezien partijen akkoord gaan over het voorwerp en de voorwaarden van de mondelinge overeenkomst van 5 Juni 1930;

Aangezien blijkt dat de kwestieuze machien verkocht werd onder de speciale voorwaarde van « eigendomsvoorbehoud », voor 't geval de koper zijn betalingsverplichtingen niet na mocht komen;

Aangezien gedaagde verklaart zich te gedragen aan de wijsheid der Rechtbank voor wat betreft de geldigheid van het eigendomsvoorbehoud;

Aangezien de bepaling inhoudend schorsing van eigendomsoverdracht tot de geheele afbetaling der koopsom, door niet één wettelijk verboden wordt zoo min als ze strijdig is tegen de openbare orde;

Aangezien deze bepaling, waarvan de geldigheid, behalve in geval van failliet van den koper, zoowel door de Rechtsleer als door de Rechtspraak, algemeen wordt erkend, ook van kracht blijft wanneer de koper in staat van failliet verklaard werd;

Dat, inderdaad, zoo het waar is dat vóór de faillietverklaring van den koper, het verkochte voorwerp geen deel uitmaakt van deze's boedel, het dan ook in rechte niet te verklaren is dat, enkel en alleen door het feit der faillietverklaring, de koper, van bloote houder der zaak, eigenaar van het kwestieuze voorwerp zou geworden zijn; (Smits et Thévenet, Réserve de propriété et faillite. La Belgique Judiciaire, 1930, bl. 2; Ber. Gent, 21 Jan. 1931. Revue des faillites, 1931, bl. 122);

Dat het, bovendien, tegen alle begrip van billijkheid zou indruischen, moest het aan de schuldeischers toegelaten zijn zich te doen betalen op een goed dat nooit den gefailleerde heeft toebehoord bij gebrek de koopsom ervan betaald te hebben;

Aangezien, voor het overige, het bedrag der gevraagde schadevergoeding door gedaagde niet wordt betwist;

Om deze redenen:

De Rechtbank... verwijst gedaagde q.q. om de kwestieuze machien aan de aanlegster af te geven... enz. (zonder belang)

## BURGERLIJKE RECHTBANK VAN ANTWERPEN

1° KAMER — 27 JULI 1930

Pleiters: Mters J. Vroman en Fr. Bervoets

1. BELGISCH-NEDERLANDSCH VERDRAG — VERKNOCHTHEID.  
2. ONEIGENLIJK MISDRIJF — OORZAAK.

1. Volgens het Belgisch-Nederlandsch verdrag, dient eene vordering in een van beide landen ingediend, dan slechts naar de Rechtbank van het andere land voor hetwelk een andere vordering reeds hangend is om redenen van verknachtheid verwezen te worden, wanneer de twee vorderingen of dezelfde oorzaak of hetzelfde voorwerp hebben (art. 6° I) (cfr. Nota).  
2. De oorzaak van een vordering strekkende tot de herstelling van de gevolgen van een oneigenlijk misdrijf bestaat in het recht tot onschendbaarheid van lijf en goederen.

V. Maeckelberghs en consoorten t/ Kooy en Horn

Aangezien de vordering de solidairlijk of minstens de veroordeeling van den eene zooniet van den andere beoogt tot betaling eener som van 3.025.000 fr. ten titel van schadevergoeding, tot de interesten van verwijl sinds 20 Mei 1929, de gerechterlijke interesten en de kosten des gedings;

dat aanlegster hare vraag steunt op de stoffelijke en zedelijke schade voor hare voortspruitend uit den dood van haren man, veroorzaakt door de autobotsing van 20 Mei 1929 op den steenweg van Wuestwezel (Prov. Antwerpen) tusschen auto Hispano Suiza van verweerders en auto Austro Daimler van den Heer Robyns.

Aangezien verweerders in limine litis en vóór alle andere besluiten, twee excepties van onbevoegdheid van de Burgerlijke Rechtbank van Antwerpen, opwerpen.

1° de eerste gesteund op de bevoegdheid ratione loci... (zonder belang)

2° de tweede exceptie gesteund op de bevoegdheid ratione connexitatis, genomen uit het feit, dat eene andere vordering tegen dezelfde verweerders gericht, door de erfgenamen van Léandre Robyns, ander slachtoffer van het ongeval van Wuestwezel, reeds hangend is voor de Rechtbank van Amsterdam, waar zij ingeleid werd bij dagvaarding van 19 November 1929 hetzij dus voorafgaandelijk aan de inleidende dagvaarding van 10 Februari 1930 van het huidige geding, zodat dit laatste samenhangend is met het andere reeds hangende voor de Rechtbank van Amsterdam, om reden dat beiden uit dezelfde oorzaak voortspruiten, hetgeen voor gevolg zou hebben dat de Rechtbank de zaak zou moeten verwijzen naar de Rechtbank wegens verknachtheid.

2° NOPENS DE EXCEPTIE VAN ONBEVOEGDHEID RATIONE CONNEXITATIS:

Aangezien het blijkt uit de bestanddelen der zaak dat de erfgenamen van het ander slachtoffer Leandre Robyns, hunne vordering ingeleid hebben in Amsterdam in dato 19 November 1929, dat verweerders staande houden dat deze eerste vordering en de huidige vordering verknocht zijn om de reden van eenzelvigheid van oorzaak en van voorwerp, en diensvolgens toepassing eischen van art. 6, 1° van het verdrag hetwelk artikel inderdaad de verwijzing voorziet naar de Rechtbank voor welke de eerste vordering reeds gebracht is, wanneer de geschillen voortspruiten uit dezelfde oorzaak of betrekking hebben op hetzelfde voorwerp.

Aangezien er hier voor de twee geschillen geene eenzelvigheid van oorzaak kan zijn; dat de « oorzaak » waarvan spraak in art. VI, 1° van het Nederlandsch-Belgisch verdrag, nagenomen uit art. IV, 1° van het Fransch-Belgisch verdrag, moet begrepen worden in de rechtskundige betekenis van het woord zooals men het verstaat, namelijk in art. 1351 B. W., het is te zeggen van het rechtsfeit dat als rechtstreeksche grondheid aan de vordering dient (cassat. 27 Mei 1880, Pasie 1880 I p. 144); dat in zake van oneigenlijk misdrijf deze rechtsgrondheid of rechtsoorzaak bestaat in het recht tot onschendbaarheid van lijf en goederen (z. advies voorafgaande arrest van Verberking 17 Nov. 1927, Pasie. 1928 I 13) dat elk rechthebbende van elk slachtoffer, eene persoonlijke benadeeling ondervindend, verschillend een onafhankelijk der benadeeling geleden door de anderen, in zich zelve het recht schept tot onschendbaarheid zijner goederen;

Dat diensvolgens er zoovele rechten tot onschendbaarheid van goederen en bijgevolg zoovele rechtsoorzaken bestaan dat er verschillende benadeelingen en bijgevolg aanleggers bestaan,

dat de vordering van We Van Maeckelberghe dus een andere rechtsoorzaak heeft dan de vordering van de erfgenamen Robyns, van welke ieder krachtens eene verschillende rechtsoorzaak handelt; aangezien de twee vorderingen insgelijks geene betrekking hebben op hetzelfde voorwerp, daar ieder tot verschillende vergoedingen strekt;

Aangezien de exceptie wegens verknachtheid dient verworpen te worden.

Om deze beweegredenen

De Rechtbank geeft akte aan verweerders dat zij in limine litis de bevoegdheid der rechtbank betwisten ratione loci en ratione connexitatis om het verwijs der zaak naar de Rechtbank van Amsterdam te vragen.

Uitspraak doende op de middelen tot onbevoegdheid zegt dat deze ontvankelijk zijn maar niet gegrond, diensvolgens verklaart zich bevoegd en verzendt de zaak naar den algemeene rol.

Veroordeelt de verweerders tot de kosten van het geding in exceptie.

OPMERKINGEN.

1. De verknachtheid, die tusschen twee vorderingen bestaat, is zelden met nauwkeurigheid door de rechtspraak gedefinieerd.

Volgens zekere rechtbanken is het criterium van de verknachtheid te zoeken in het feit dat de beslissing in een der twee zaken noodzakelijker wijze eenen invloed uitoefent op de beslissing in de andere (zie Doornik 12 Maart 1912 — P.P. 1913, 695; Brussel 19 Mei 1875 — Pas. 75, III, 274; z. ook Bontemps Comp. en mat. civ. III, 639).

Gewoonlijk toch beslissen de rechtbanken dat er verknachtheid tusschen twee gedingen bestaat van af het oogenblik dat er belang bestaat voor een goede rechtsbedeeling de twee zaken samen te behandelen en te beslissen — (zie Cass. fr. 6 Dec. 1875; Sir. 1876, I, 165).

Dit al te veranderlijke begrip, door de rechtspraak volgens de behoefte van elke zaak gevormd is soms ook door de leer als voldoende aangenomen geweest (zie nl. Glasson et Tissier, Proc. civ. 3de ed. t. I, blz. 722 en volg.).

De Paepere echter heeft hier een wetenschappelijke criterium voorgesteld: volgens hem (zie Comp. civ. I blz. 262 en volg.) bestaat er slechts verknachtheid tusschen twee vorderingen wanneer zij OF dezelfde oorzaak OF hetzelfde voorwerp hebben.

Alhoewel de definitie van De Paepere door zekere beslissingen aangenomen werd (zie nl. Bruss. 15 Juli 1931 Blg. Jud. 1931, 506) blijft toch het overwegend gedeelte van onze rechtbanken wederzeggend aan een begrip van de verknachtheid, dat zij, misschien niet zonder redenen, niet soepel genoeg achten.

De veranderlijkheid van dit begrip zonder groote nadeelen wanneer het slechts door de rechtspraak van één land ontleed wordt, kan gevaaren opleveren wanneer het door rechtbanken van twee landen dient ontleed te worden.

Welnu dit werd het geval voor de Belgische en Hollandsche rechtbanken sinds het Hollandsch-Belgisch verdrag van 16 Augustus 1925 (bekrachtigd door de Belgische wet van 28 Maart 1925, in het Staatsblad van 27 Juli 1929 verschenen), vermits art. 6 van dit verdrag voorziet dat de rechtbanken van een der twee landen, op vraag van een der partijen, de geschillen naar de rechtbanken van het andere land zullen moeten verwijzen indien zij verknocht zijn met geschillen die voor de rechtbanken van dit andere land hangend zijn.

Om die gevaren van een verschil tusschen de twee rechtspraken te vermijden geeft dan hetzelfde art. 6 I (in fine) eene wetenschappelijke definitie van het begrip van verknachtheid en wel deze die door De Paepere vroeger voorgesteld was geweest — (zie hierb.).

Dit zal ons ook niet verwonderen indien wij ons herinneren dat de opstellers van het Belgisch-Nederlandsch verdrag van 1925 zich op talrijke punten breedvoerig geïnspireerd hebben van het Fransch-Belgisch verdrag van 1899 en dat de invloed van De Paepere op de commissie met dit laatste verdrag gelast, aanzienlijk is geweest.

II. Een auto-ongeval te Wuestwezel maakt twee slachtoffers.

Een der slachtoffers spant een geding in voor de Rechtbank van Amsterdam, woonplaats van de daders.

Slechts nadien is de vordering van het tweede slachtoffer ingeleid voor de rechtbank van Antwerpen (plaats waar het ongeval gebeurd is).

Voor deze rechtbank vroegen de verweerders de verwijzing van de zaak naar de Rechtbank van Amsterdam om reden van verknachtheid met de vordering van het ander slachtoffer, die er hangend was.

Het voorwerp van de twee vorderingen (de gevraagde schadevergoeding) was natuurlijk verschillend.

Maar, volgens de verweerders, was er in de twee zaken, eenzelvigheid van oorzaak: de SCHULD die hun verweten was. Volgens De Paepere immers is de oorzaak van eene vordering tot herstelling van een oneigenlijk misdrijf DE SCHULD VAN DEN DADER (zie Comp. civ. I, blz. 202 N° 41 en blz. 207 N° 44) en De Paepere voor wat betreft de interpretatie van het Fransch-Belgisch verdrag (en dus ook van het Belgisch-Nederlandsch verdrag) moet steeds gevolgd worden.

Deze argumentatie is door de Rechtbank verworpen geweest, en wel met reden volgens ons. De persoonlijke opvattingen van De Paepere dienen dan slechts in acht genomen te worden, wanneer zij ofwel in den tekst van het verdrag waren opgenomen (zooals voor de verknachtheid, zie N° I) ofwel wanneer zij door de rechtspraak waren gevolgd.

Zooals de rechtbank het met rechte zegt, moest dus het gewoon begrip der « oorzaak » van de vordering toegepast worden.

En volgens de rechtbank is de oorzaak van de vordering, ten minste wanneer de vraag tot herstelling van een oneigenlijk misdrijf strekt, «het recht tot onschendbaarheid van lijf en goederen».

De stelling die de Rechtbank hier neemt is rechtstreeks geïnspireerd door het advies van den Heer Procureur Generaal Leclercq, het arrest van het Verbrekingshof van 17 November 1927 voorafgaande (Pas. 1928, I, 13).

In dit advies heeft de Heer Leclercq over de oorzaak van een vordering een nieuwe theorie naar voren gebracht. De volledige bespreking er van gaat natuurlijk het kader van deze nota te buiten.

Het weze ons nochtans geoorloofd te doen opmerken dat volgens ons, de oorzaak in alle zaken (en dus niet alleen in zaken van oneigenlijk misdrijf (1) nooit ALLEEN uit een RECHT kan ontstaan. Het begrip ervan bevat steeds OOK DE SCHENDING van dit recht. Het is immers slechts wanneer het recht geschonden is dat er een toestand ontstaat die het beroep op de Rechtbank, het geding verrechtvaardigt.

In zake van oneigenlijke misdrijven bestaat de TOESTAND — OORZAAK VAN DE VORDERING uit :

1° de schuld van den dader

2° de schade door het slachtoffer geleden

3° een verband van oorzaak en gevolg tusschen de twee eerste factoren.

Deze bewoordingen werden sinds de twee principiële arresten van het Verbrekingshof van 2 December 1909 (Pas. 10, I, 25; Belg. Jud. 1910, 323 en de besluiten van den hr Procureur Generaal R. Janssens) steeds door ons Hooger Hof gebruikt (6 jan. 1910 — Pas. 10, I, 59; 7 april 1911 Pas. II, I, 221; 22 feb. 1912 Pas. 12, I, 127 en 17 Juli 1919 Pas. 19, I, 188) en wij denken niet dat er afdoende redenen bestaan om van die formulering af te wijken.

Integendeel zijn wij van meening dat er gevallen zijn in dewelke het stelsel van den Heer P. Leclercq, door de Rechtbank van Antwerpen ingehuldigd, ontoereikend zal zijn dan wanneer het traditionele stelsel van het Verbrekingshof voldoende zal blijken.

Voor wat de vraag betreft aan de Rechtbank van Antwerpen gesteld was de keuze tusschen die twee stelsels zonder belang: laat de oorzaak «het recht» wezen of «de schending van het recht», in beide gevallen heeft de vordering van elk slachtoffer haar eigen oorzaak en de vraag tot verwijzing naar de Rechtbank van Amsterdam moest afgewezen worden.

Maar indien wij integendeel een voorbeeld kiezen in hetwelk één recht door verschillende daders is geschonden, zal het nieuw stelsel ontoereikend blijken.

Indien b. v. een eigenaar zijn eigendomsrecht door verschillenden geschonden ziet en tegen de verschillende daders een vordering in herstelling inspant, zal men, met de nieuwe theorie door de Rechtbank van Antwerpen ingehuldigd, mogen zeggen dat die verschillende vorderingen slechts één oorzaak hebben: «het recht tot de onschendbaarheid zijner goederen»? zal men er het gevolg uit trekken dat de waarden van die verschillende vorderingen samengevoegd zal moeten worden om de bevoegdheid of den aanleg te bepalen (art. 23 W. van 25 Maart 1876)?

Het verbrekingshof in haar arrest van 17 Juli 1919 (Pas. 19, I, 188) heeft die oplossing in beslissende termen verworpen.

Volgens ons moet dus steeds de voorkeur gegeven worden aan de traditionele bewoordingen door het Verbrekingshof gebruikt om de oorzaak te bepalen eener vordering in zake oneigenlijk misdrijf.

A. LE PAIGE.

(1) Nopens de eenheid van het begrip «oorzaak van eene vordering» zie onze nota in de Belg. Jud. 1931 onder het arrest van het Verbrekingshof van 18 Sept. 1930).

## Bibliographie

HENRI DE PAGE. — A propos du gouvernement des Juges. L'Équité en face du Droit (Brussel, E. Bruylant. — Parijs. Sirey 1931).

Het aangekondigde werk van den Heer Rechter De Page werd met de grootste belangstelling verwacht. Immers in 1925 had deze schrijver een levig boek uitgegeven «De l'interprétation des lois», dat hem dadelijk had doen kennen als een van de meest vooraanstaande theoretici op het gebied der rechtswetenschap. Dit eerste werk legde getuigenis af van eene grondige kennis der vergelijkende wetgeving en rechtspraak, doch het ging oneindig verder en drong door op het uitgestrekte terrein der sociale wetenschap en met een bewonderenswaardige vaardigheid zocht de schrijver achter de overgeleverde wanbegrippen en vooroordelen de werkelijkheid van het recht in het brede sociale leven.

De Page stelde aan de hand van een uitgebreid feitenmateriaal de steeds stijgende invloed vast van de rechtspraak ten nadeele van de wet, het groeiende gezag van den rechter ten nadeele van dit van den wetgever. Dit feit wetenschappelijk verklaren was zijn doel. Volgens schrijver was de grootste hinderpaal voor de breede ontwikkeling eener pretoriaansche jurisprudentie het onaantastbaar dogma der volkssouvereiniteit. Daar de wet de uiting is van den soevereinen volkswil heeft geen rechter de macht aan de formele uitdrukking van dezen wil in het minst te tornen; hij is slaaf van de wet en de beginselen der school van de exegese, die enkel logische deductie en grammatischen uitleg toelaten, zijn onaantastbaar. De Page heeft er zich dan ook eerst op toegelegd dit dogma der volkssouvereiniteit ten gronde te vernietigen. Zijne kritiek sluit aan bij de talrijke pogingen die in de laatste jaren door vele rechtsgeleerden in alle landen in denzelfden zin werden aangewend. Schitterend toont hij aan hoe door den drang der werkelijkheid de verouderde «machten» niets anders gebleken zijn dan «sociale functies». Zoo is ook de rechterlijke macht niets anders dan een orgaan van het gemeenschapsleven dat als zending heeft in de breedst mogelijke mate mede te werken aan de werkelijkheid der sociale eischen door eene des te breedere interpretatie van den wettekst, naar mate deze zich onmachtig toont om werkelijke gerechtigheid te doen heerschen.

Er wordt dan door den schrijver gezocht naar het criterium dat het domein der vrijere rechtspraak zal onderscheiden van datgene waar de

rechter onvoorwaardelijk gebonden blijft. Naast de constructieve rechtsregels die slechts kunstmatige middelen zijn om eenheid te verkrijgen in de oneindige menigvuldigheid der rechtsoverstand, onderscheidt De Page de normatieve regels, die algemeene beginselen zijn, innig met het sociale leven verwant, die de diepste behoeften van het rechtsbewustzijn der menschen uitdrukken. Zoo de eerste regels star-onveranderbaar zijn en den rechter volledig binden, zijn de tweede onderhevig aan evolutie zooals het leven zelf en is er bij hunne toepassing een breede plaats voor vrije tusschenkomst van de rechterlijke lichamen, die door inductie, door grondige bestudeering van de sociale behoeften, de groote taak van vernieuwing en verlevendiging van het recht te vervullen hebben.

Deze schitterende poging om op zuiver wetenschappelijke wijze klaarheid te brengen in het moeilijke vraagstuk der wetsinterpretatie heeft niet alleen in België, doch ook in den vreemde ten zeerste de aandacht getrokken.

In zijn eerste werk had H. De Page echter talrijke malen gewag gemaakt van de begrippen «billijkheid» en «gerechtigheid» — (équité, justice intégrale, enz) zonder deze begrippen uit te diepen.

Zijn pas verschenen werk «A propos du gouvernement des Juges» heeft voor doel deze leemte aan te vullen; en het is hoofdzakelijk gewijd aan de studie van het vraagstuk betreffende den aard en den inhoud der «équité».

Kan het begrip «billijkheid», dat zoo verraderlijk schijnt, dat zulke onzekere en vluchtende vormen vertoont, voorwerp zijn van ernstige wetenschap en dient het niet bepaald opgeborgen bij de poëzie en de sentimentaliteit?

Het burgerlijk wetboek verklaart nochtans bepaald de billijkheid als eene bijkomstige rechtsbron (art 565, 1155 en 1854). In nieuwere wetboeken zooals het Zwitsersche wordt aan de billijkheid in het positieve recht een meer uitgebreide rol toebedeeld.

In een grondig historisch onderzoek spoort De Page den oorsprong op van de «équité» in de Engelsche rechtsgeschiedenis en van hetzelfde begrip in het Romeinsche recht, en toont op uiterst klare wijze het parallelisme van beider ontwikkeling. Hij zoekt daarna de redenen op van hun ondergang in hun strijd tegen het formalisme der wet dat voldoende gaf aan den dorst naar zekerheid die waar te nemen was bij de complexe moderne staatsgemeenschappen. De 19e eeuw was de triomf der overheersching van de formele wet; doch deze triomf was slechts mogelijk doordat de wet zelf den grootst mogelijken inhoud van de versmide «billijkheid» in haar tekst had opgenomen.

Welke kan heden ten dage nog de inhoud zijn van de billijkheid, in eene periode waarin door niemand het dwingend en noodzakelijk karakter der wet wordt betwist. Wanneer in den beginne de rol der «billijkheid» gerechtvaardigd was door het onvolmaakt karakter van het geschreven recht vraagt men zich af welke bepaalde rol deze «équité» thans te vervullen heeft nu het geschreven recht tot zulke hoogte graad van volledigheid is gekomen. Kan de billijkheid nog beschouwd worden als norm, of is ze slechts eenvoudig een gevoel?

Schrijver doet uitschijnen dat in landen als Engeland en ook in Zwitserland, na de laatste codificatie de billijkheid een heel andere rol vervult dan in ons recht. Doch ook ten onzent wordt het domein van de wet voortdurend ingedijkt door de rechtspraak en het rechtsgevoel wordt nog door heel andere factoren bepaald dan door de geschreven wet. Wet en billijkheid zijn elk een afzonderlijke vorm van de rechtvaardigheid en hun beider invloed en verhouding hangt af van en wisselt met de tijdsomstandigheden. De billijkheid is geenszins in strijd met de wet, doch volledig en verlevendigt ze. De rechter door de interpretatie der wet velt over haar een waardeoordeel dat hij put uit de bron der hoogere gedachtenstromingen die de basis vormen onzer beschaving.

Bij nader onderzoek onderverdeelt H. De Page de vormen van invloed der billijkheid in drie groepen: het brengen van een nauwer verband tusschen recht en menselijkheid; het aanpassen van de rechtsorde aan de economische noodzakelijkheden en het inburgeren van de gewijzigde zeden in het rechtssysteem. Schrijver stelt een grondig onderzoek in naar deze driedubbele activiteit van de billijkheid en verzamelt te dezer gelegenheid eene belangrijke hoeveelheid uiterst interessante gevallen uit de hedendaagsche rechtspraak en rechtsleer.

De «équité» die men in al deze gevallen onmiddellijk aanvoelt en waarvan de overwegende rol door niemand kan ontkend worden is nochtans niet te vangen in een net van begrippen, zij is weerbarstig aan eene nauwkeurige wetenschappelijke verklaring en zij verzet zich zelfs tegen elke vaste bepaling. De Page vraagt zich af of zulks als een «smet» voor de billijkheid moet aanzien worden en antwoordt hierop ontkennend. Het is de karakteristiek der billijkheid dat ze zich niet laat binden, dat zij de handen vrij houdt en zulks is trouwens de voorwaarde voor hare werking die eene volstrekte lenigheid vereischt die zich aan alle feitelijke omstandigheden kan aanpassen.

Schrijver verworpt ook het verwijt van «willekeur» dat men de billijkheid voorwerpt. Er heerscht een verkeerde opvatting omtrent de willekeur van de Rechtbanken. De legisten van het oude regiem noemden willekeur het optreden der Rechters tegen het absolutisme der monarchen, hun rechtscheppende werkzaamheid tegen de onbepaalde macht van het heerschende gezag. Het verwijt is na de Franche omwenteling blijven gelden, doch men heeft over het hoofd gezien dat verre van willekeur te oefenen, de rechtsprekende lichamen, onder de drang der billijkheid, de vormers waren van het nieuwe recht, zooals ze ook thans onder denzelfden drang uit de objectieve werkelijkheid het recht uitlichten dat in de toekomst zal gelden.

Welk is nu de oorzaak van het feit dat niettegenstaande haar onbetwistbare werking de billijkheid nog steeds door niemand wetenschappelijk is verklaard geworden en dat men haar nu eens vereenzelvigt met moraal dan weer met het natuurrecht, zonder eene bevredigende oplossing voor te stellen.

Volgens schrijver is het vraagstuk slecht opgegeven. Men zal noodzakelijk tot geen resultaat komen zolang men de billijkheid tracht te begripen in verhouding met het geschreven recht en hiervan uitgaande. De wet is dat gedeelte der rechtvaardigheid dat vatbaar is voor logische inkleeding en strenge begripsbepaling. De billijk-

heid is juist dit gedeelte der rechtvaardigheid dat voor dergelijke indeeling niet vatbaar is en aan elke logische bepaling ontsnapt.

Henri De Page besluit met te betoogen aan de hand van Hauriou dat het recht samengesteld is uit maatschappelijke orde en uit gerechtigheid. De maatschappelijke orde is de hoofdzaak daar zij de bestaansvoorwaarde van de gemeenschap is. De rechtvaardigheid komt slechts in tweede orde in aanmerking in zoverre de sociale orde verzekerd is. Het geschreven recht verzekert de handhaving der sociale orde; op dit gebied blijft de Rechter de slaaf van de wet. Van het oogeblik echter dat de sociale orde niet onmiddellijk in het gedrang is, is de Rechter oneindig vrij en kan hij zich bij zijn taak laten leiden door de hoogere beginselen der billijkheid.

Schrijver besluit zijn werk met aan te toonen hoe de taak van de Rechters zich noodzakelijk uitbreidt en verdiept, en hoe zij in onmiddellijke aanvoeling met het sociale leven een werkelijk «gouvernement des juges» vormt dat, niettegenstaande zijn nederige, stille en anonyme werking, van niet minder gewicht is dan de heerschappij van de gezagdragers.

\* \* \*

Het werk van De Page is geschreven in een glanzenden stijl; het legt getuigenis af van een uiterst grondige kennis van al wat op het gebied van recht en sociologie belang heeft en het vormt een schitterende synthese van de meening van den schrijver.

Het is een geluk vast te stellen dat iemand die Rechter is zulke hooge opvatting heeft van zijn beroep en het besproken werk in een allermerkwaardigste bijdrage tot de rechtswetenschap in ons land.

In welke mate brengt nu het werk van schrijver bepaalde uitkomsten voor de algemeene rechtstheorie. Dat de uitslag hier volledig bevredigend zou zijn mogen wij niet beweren. De verklaring van de werking der billijkheid wordt niet gegeven en er is stellig op wetenschappelijk gebied niet zoo heel veel gewonnen met de uitspraak dat de billijkheid zich niet laat bepalen en dat hare werking wetenschappelijk niet kan omschreven worden.

Hoeveel vruchtbaarder zijn niet de uitkomsten van de Nederlandsche school van rechtsphilosophie, die, zoals vooral Kranenburg het gedaan heeft, de psychologische wetten opzoekt volgens dewelke het rechtsbewustzijn reageert op de motieven van het belang.

Wat echter schrijver wel heeft verwezenlijkt is dat hij op allerduidelijkste en scherpe wijze het probleem van de verhouding tusschen positief recht en billijkheid gesteld heeft.

Wij zijn er van overtuigd dat zijn denken niet zal blijven stilstaan bij hetgeen ons in dit werk gegeven wordt. Iemand die zoo klaar en scherp de toestanden teekent en waardeert zal geen rust hebben vooraleer hij nog verder in de wetenschappelijke verklaring is doorgedrongen.

R. V.

## Necrologie

MARCEL PLANIOL

Op 3 September i.l. werd de wereldberoemde Franche rechtkundige Marcel Planiol ten grave geleid. De invloed dien hij gedurende zijne lange en vruchtbaar loopbaan op de evolutie van de rechtswetenschap heeft uitgeoefend is niet te overschatten.

Hij was, sinds ettelijke jaren, professor aan de Rechtsfakulteit van Parijs, wanneer hij eindelijk in 1899 besloot zijn cursus uit te geven onder de nederige benaming: «Traité élémentaire de Droit Civil». Het was voor de juristen van dien tijd eene echte openbaring. Belangrijke brokken uit de rechtspraak en zelfs uit de rechtsleer die tot daartoe onopgemerkt waren gebleven, werden door hem in het licht gesteld en kritisch bestudeerd.

Doch daarin lag nog niet de grootste verdienste van het werk. Wat de «Traité Élémentaire de Droit Civil» vooral kenschetste, was de uiterst oorspronkelijke wijze waarop de professor de rechtkundige vraagstukken onderzocht en oplosste. Hij verzamelt vooreerst de elementen die hem door den wettekst, de voorbereidende werken en de andere rechtsbronnen worden aangeboden. Maar in tegenstelling met het procédé van Demolombe, Laurent en andere zijner voorgangers bepaalt hij zich niet tot de ontleding van die gegevens. Zijn diepzinnige en tevens zoo heldere geest gaat verder, beschouwt de werkelijkheid, houdt rekening met de feitelijke omstandigheden. Hij kan het niet over zijn hart krijgen eene oplossing voor te stellen, die weliswaar logisch in verband staat met de teksten, docht rechtstreeks indruischt tegen de rechtvaardigheid. Juist daarin ligt de groote verdienste van zijn werk, deze twee vereischten die helaas dikwijls schrap tegenover elkaar staan, zoo nauw mogelijk te hebben samengebracht: de zekerheid die voortspruit uit eene nauwkeurige toepassing der wet en de billijkheid die slechts verwezenlijkt wordt wanneer men ernstig rekening houdt met de belangen die op 't spel staan. Kortom, aan loutere kasuïstiek wil Planiol niet doen; zijne zienswijze staat altijd in verband met de economische en sociale toestanden die zich rondom hem ontwikkelen. Daarbij valt nog op te merken met welke rake, juiste, klare bewoordingen hij zijne steeds diep door-dachte meening weet te uiten.

Het werk van Planiol genoot een buitengewoon succes. In een tijdsbestek van nagenoeg 15 jaar, werd het meer dan 10 malen heruitgegeven. Talrijke hogeschoolprofessoren werden overtuigde aanhangers zijner rechtsmethode en ondernamen onder zijne ervaren leiding en die van zijn collega aan de Rechtsfakulteit te Parijs, Georges Ripert, de publicatie van het werk «Traité pratique de Droit Civil». Het ging er vooral om, de principelen die het Burgerlijk Wetboek bevat, op de huidige levensomstandigheden toe te passen. Dit was van meet af aan het rechtkundig ideaal van Planiol geweest.

De geschiedenis van het recht zal hem ongetwijfeld binnen afzienbaren tijd een ereplaats toekennen in de ontwikkeling der rechtswetenschap. Om zijn onverpoosd en kundig streven naar de verwezenlijking van grootere rechtvaardigheid door het gebruik van betere rechtsmethoden verdient Planiol echter van nu afaan, de sympathie en de bewondering niet alleen der juristen, maar ook van ieder rechtgeaard mensch.

R. VAN de PUTTE.

## Balieleven

### Vlaamsche Conferentie der Balie van Antwerpen

Op Vrijdag avond 30 Oktober i.l. waren circa 40 confraters aanwezig op de vergadering der Vlaamsche Conferentie der Balie, in de bovenzalen van het Koffiehuis Smets.

De Voorzitter, Mter Jules Franck, opent de vergadering; hij bedankt den stafhouder Mter Zech die, niettegenstaande zijne drukke bezigheden, er aan gehouden heeft deze vergadering bij te wonen.

Spreeker heet de jonge stagisten die voor het eerst opkwamen welkom en geeft allerlei mededeelingen betreffende de werking der Conferentie. Daarna komt Mter Jozef Van Cuyck aan het woord om te spreken over:

«De maatschappelijke rol der Intellectueelen»

Spreeker ontwikkelt op zeer boeiende wijze zijn onderwerp: De mensch is geschapen om in de maatschappij te leven en heeft tegenover deze plicht van dankbaarheid; bijzonder de intellectueelen zijn verplicht de leiding in handen te nemen, doen zij het niet, dan volgt meermaals het verval en kant de maatschappij zich tegen hen.

Na hem spreekt Mter Picard, H. over: «Een beroep van achterlijkheid en een beroep op rationalisatie». Hij geeft een overzicht van de laatste methoden van rationalisatie in de industrie, en wijst er op dat neven deze verfijnde methoden het beroep en de werkwijze van den advocaat achterlijk is gebleven.

Spreeker onderzoekt de middelen om hieraan verbetering te brengen en meent dat in hoofdzaak de bibliotheek der balie geroepen is om het centrum van inlichtingen te worden, dat na volledige hervorming en herinrichting — telefoondiensten, steno-dactylografisch bureel, enz — ten alle tijde ten dienste zal staan der advocaten.

Deze uiteenzetting lokt eene drukke bespreking uit waaraan o.m. deelnemen: de Stafhouder, Meesters H. De Jongh, Stockmans, R. Victor en Hector Le Bon.

Het volgende punt van de dagorde wordt daarna aangevat, het is de bespreking over «De praktische vernederlandsching der openbare terechtzittingen onzer Rechtbanken». De Voorzitter verleent het woord aan den Sekretaris van den Brande.

Spreeker wijst er op hoe ter gelegenheid van het incident voor de handelsrechtbank van St-Niklaas dit punt op de dagorde is gebracht dezer vergadering.

Reeds vroeger heeft de Vlaamsche Conferentie zich hiermede bezig gehouden, maar nu ter gelegenheid van dit incident gansch het vlaamsche land in roering is gekomen, scheen het aan het bestuur het geschikt oogenblik om middelen te beramen, ten einde dit vraagstuk hier te Antwerpen op te lossen.

Spreeker stelt voor dat de vergadering aan het Bestuur opdracht zou geven de noodige voetstappen aan te wenden bij de Heeren Voorzitters der Rechtbanken ten einde de rolregelingen voortaan in het Nederlandsch te doen geschieden.

Het Bestuur, bijgestaan door enkele andere confraters, zou verder de lijst aanleggen der te gebruiken termen bij het regelen van den rol, om alle verwarring te vermijden en uiteenlopende terminologie uit te schakelen.

Deze lijst zou dan door het «Rechtskundig Weekblad» afgekeondigd worden en daarna zou dan bepaald worden vanaf welken datum dit nieuwe stelsel met de aldus vastgestelde terminologie in voege zou treden.

De tuchtraad zou van dit optreden bericht ontvangen en het korps der pleitbezorgers zou aanzoekt worden met de balie mede te werken voor de rolregeling bij de burgerlijke rechtbanken.

Meester H. Le Bon treedt de zienswijze van spreker volkomen bij en betoogt dat deze manier van handelen gewezen is om de grootste kansen van welgelukken. Hij zegt verder dat de Magistratuur er kan op gewezen worden dat de verplichte vernederlandsching voor de deur staat, en het dus beter is de te verwachten wijzigingen onmiddellijk en vrijwillig in te voeren.

Het hoort trouwens aan Antwerpen, de groote Vlaamsche Stad, hierin het voorbeeld te geven.

Gevraagd wordt of het initiatief in deze zaak, niet beter zou uitgaan van den tuchtraad. De stafhouder doet echter uitschijnen dat dit aanleiding zou kunnen geven en tot moeilijkheden en tot groote vertraging. Hij sluit zich echter volkomen aan bij het voorstel van het Bestuur, en zegt zijnen steun onvoorwaardelijk toe.

Mter Dries Van Rompaey vraagt of het niet wenschelijk zou zijn voorafgaandelijk akkoord te treffen met al de Conferenties van het land, opdat overal eenzelfde optreden op hetzelfde tijdstip zou plaats grijpen.

Zijne zienswijze wordt echter niet bijgetreden.

Mter Leo Scheere drukt er nog op dat het Bestuur geene bedelende houding mag aannemen. De tijd van het ootmoedig vragen is voorbij voor het Vlaamsche Volk. Verder brengen de Confraters Carl Lebon, Prosper Van Nuffel en René Victor nog enkele overwegingen in het midden.

Daarna wordt met eenparigheid van stemmen het voorstel van het Bestuur aangenomen. De voorgenomen maatregel moet in werking treden rond 1 December 1931, doch de leden der Conferentie zullen nog verwittigd worden.

Tot slot en onder de rubriek VARIA, wordt door enkele leden gevraagd of de stichting van eene atletiek Club in den schoot der Vlaamsche Conferentie niet kan overwogen worden.

Na besprekingen wordt er besloten dat het Bestuur de mogelijkheid hiervan zal onderzoeken en desgevallende een plan van inrichting zal uitwerken.

Na afhandeling der dagorde wordt de vergadering gesloten te 11.30 uur.

JONGE BALIE VAN KORTRIJK

De openingszitting der Jonge Balie van Kortrijk zal plaats hebben op Zaterdag 14 November a.s. om 5.30 uur.

Mter René Victor, uit Antwerpen, zal de openingsrede houden.

Hij koos als onderwerp: «Het levende Recht».

Uitgever: Drukk. «Mercurius»

Best.: R. Van Cauteren

Korte Ridderstraat, 22, Antwerpen. — Tel.: 200,95